

Görel Hydén • Magdalena Schubert

Språklära 2-3

Facit

1. Alfabetet (s 4–5)

A. C E I L O S Y Ä
b d f h k n p r u y å

B. ben kor
nos klor

C. hönan är min fru

D. föl galt
sto kulting
hingst sugga

k v i g a l a m m
t j u r t a c k a
k a l v b a g g e

Kom ihåg!

Varje bokstav har sin bestämda plats i *alfabetet*.

2. Ordkunskap 1 (s 6–7)

A. svamp och skog blir svampskog
citron och fjäril blir citronfjäril
fisk och mås blir fiskmås
blå och sippa blir blåsippa
bur och fågel blir burfågel

B. fågelbo, skogsduva, fågelholk, rovfågel,
flyttfåglar, gräsand, fågelungar

C. nyckelpiga spindelnät
daggmask gråsugga

D. barkbåt, grässtrå, trädstam, tallkotte, granrot,
lövträd

Kom ihåg!

Sammansatta ord skriver man *ihop* som ett enda ord.

3. Stor bokstav 1 (s 8–9)

A. Snövit Rödluan
Törnrosa Tummeliten
Hans Askungen

B. Åberg, Svensson, Lejonhjärta, Rövardotter,
Långstrump,
Holgersson

C. Ylva Klas
Eva David

D. (Eget)
Förslag: Trolle Långnäsa
Sten Snubbelfot
Tofsan Rufshår

Kom ihåg!

Förnamn och *efternamn* börjar alltid med stor bokstav.

4. Meningar 1 (s 10–11)

A. Sätt kryss i JA-rutan för:

1. Dinosaurier levde för länge sedan.
3. Dinosaurierna var kräldjur.
6. En del dinosaurier var små.

B. skräcködla
flyga
rovdjur
dinosaurier
kräldjur

C. Kräldjur har lungor.
Ormar blinkar aldrig.
Ödlor kan blunda.
Krokodiler kan gapa stort.

D. (Eget)

Kom ihåg!

En mening måste *betyda* något.

En mening börjar alltid med *stor* bokstav.

5. Alfabetisk ordning 1 (s 12–13)

A. armband	klossar	cyklopöga
boll	lasso	drake
cykel	nallebjörn	ekollon
ballong	puck	kulor
docka	rep	munspel
frimärke	stylta	pussel

B. armband	cyklopöga	ekollon
frimärke	munspel	nallebjörn

C. (Egna förslag)

D. Alex, Bella, Cissi, Dan, Erik, Fia

Kom ihåg!

I listor brukar orden stå i *alfabetisk* ordning.

6. Ordkunskap 2 (s 14–15)

A. Här är två troll.	—	De är söta.
Här är ett slott.	—	Det är vackert.
Här är en skog.	—	Den är stor.

B. Här är *det* lilla trollet.
Här är *det* stora trollet.
De bor i samma koja.
När *det* blir kväll
kryper *de* in i *den*.
Vad drömmer *de* om? Vet du *det*?

C. Den, De, de, det, det, det

D. Det, Det, De, de, Det, den, Det var en gång

Kom ihåg!

Skriv ordet *de* bara när du menar flera av något.
Annars ska du skriva *det* eller *den*.

7. Stor bokstav 2 (s 16–17)

A. Griseknoen, Nilsson, Båtsman,
Findus, Bamsen, Urax

B. (Eget)

C. (Eget)

D. Bamse	Ella	Nasse
Pricken	Randan	Sotis

Kom ihåg!

Ibland får djur ett *eget* namn.
Det namnet börjar alltid med *stor* bokstav.

8. Meningar 2 (s 18–19)

A. Jag ska ha kalas på lördag.
Alla mina kamrater är bjudna.
Tror du att alla kan komma?
Det hoppas jag.
Ska vi bjuda på gräddtårta?
Vill du ha fiskdamm?

B. I dag ska vi ... .
Det var så ... .
Har du ... ?
Kan ... ?
Mina kamrater ... .
Tycker du ... ?

C. Önskar du dig en ny cykel?
Får alla kamrater provåka?
Blir det mest rättvist?
Ska den vara röd?
Har du önskat det?

D. (Eget)

Kom ihåg!

En mening som berättar något slutar med *punkt* .
En mening som frågar något slutar med *frågetecken* .
Alla meningar börjar med *stor* bokstav.

9. Alfabetisk ordning 2 (s 20–21)

A. pilot	baksäte
plan	bilbälte
propeller	bromsar
flagga	snabbtåg
fyr torn	spår
färja	stins

B. baksäte, bilbälte, fyr torn, snabbtåg

C. 6 1 3 5 2 4
3 6 5 4 1 2

D. Sahlin, Seger, Silver, Sjöberg, Skog

Kom ihåg!

Om två eller flera ord börjar med samma bokstav
ordnar du dem efter den *andra* bokstaven.

10. Ordkunskap 3 (s 22–23)

A. snabb	stark	flitig
långsam	svag	lat
pigg	vild	arg
trött	tam	glad

B. (Eget)

C. dålig, breda, stora, största, lång, farliga

D. Ringa in: före, ut, ner, under, framför

Kom ihåg!

Ett ord kan ha ett annat ord som betyder tvärtom .
Då är de orden motsatsord .

11. Stor bokstav 3 (s 24–25)

A. Ronja — Mattisberget — berg
Emil — Lönneberga — by
Lotta — Bråkmakargatan — gata
Jonatan — Karmafallet — vattenfall
Tjorven — Saltkråkan — ö

B. en gata   Bråkmakargatan
en ö   Saltkråkan
ett vattenfall   Karmafallet
ett berg   Mattisberget
en by   Lönneberga

C. Bäckstigen
Kyrkogatan
Björkvägen
Slottsgatan
Skolgatan
Strandvägen

D. Förslag: Strandpromenaden
Alléstigen
Landsvägen

Kom ihåg!

Platser har också ett eget *namn*.
Det namnet börjar alltid med *stor* bokstav.

12. Meningar 3 (s 26–27)

A. Målvakten är bäst.
Jag är trött.
Hur lång är en period?
Snart är det paus.
Varför blev han utvisad?
När slutar matchen?
Var är bollen?
Vem gjorde målet?
Vilket lag tror du vinner?
Vart flög bollen?
Det här ska bli kul.

B. (Eget) (Frågetecken sist)

C. Var   Vart   Var
Vart   Var   Vart

D. *Var* (*Hur*) bor du?
Hur mår du?
Vad heter du?
Vilken mat gillar du bäst?
Vart (*När*, *Hur*, *Varför*, *Var*) ska du gå?
Vem (*Vad*) sitter du vid?

Kom ihåg!

En fråga börjar med *stor* bokstav och slutar med
frågetecken.

13. Alfabetisk ordning 3 (s 28–29)

A. kaffe	paj
kakao	paprika
kanel	pasta
kokos	peppar
kola	persilja
humla	sopbil
hummer	sophög
hund	sopkvast
husfluga	sopsäck
husmus	soptipp

B. bokhandel, bokhylla, bokmärke, bokstöd

C. Ficktjuven
Fifflarna
Filar
Fiskelycka
Fixarna

D. Bergström, Beskow, Bexell, Borg

Kom ihåg!

Om både första och andra bokstaven är lika i två eller
flera ord så är det *tredje* bokstaven som bestämmer i
vilken ordning orden ska stå.

14. Ordkunskap 4 (s 30–31)

- A. Sätt X över:
liten	ful	trevlig
trist	tunn	modig
- B. 2 sällsynta
3 omtyckta
4 några
1 zoo
5 vårdar
- C. huvudet busiga kasta
hållet staketet väsnas
- D. Förslag:
Björnen: lufsar
Haren: skuttar
Renen: vandrar

Kom ihåg!

Ord som betyder nästan samma sak kallas *synonymer*.

15. Stor eller liten bokstav? (s 32–33)

- A. måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag, lördag, söndag
- B. Ringa in: höst, vinter, vår, sommar
vår
höst
sommar
vinter
- C. Stryk under:
Januari, februari, Mars, april, maj, juni, Juli,
augusti, september, oktober, november, december
- D. De står först i en mening.
- E. Månaden efter januari heter *februari*.
I (eget) och (eget) finns det många blommor.
I *juni*, *juli* och *augusti* har du sommarlov.
Månaden *november* kommer före december.

Kom ihåg!

Namn på veckans *dagar*, på årstider och på *månader* börjar med *liten* bokstav.

16. Meningar 4 (s 34–35)

- A. (Eget)
- B. Karin **och** Pelle **och** Johan och Maria är bästa vänner.
Karin har en hamster **och** en hund **och** en katt och en mus.
Pelle samlar på stenar **och** kottar och pyttesmå pinnar.
Johan och Maria samlar på frimärken **och** vykort och fästisar.
- C. I asken ligger en sax, en knapp, en nål och en trådrulle. (valfri ordning)
I korgen ligger en björn, en apa, en kanin och en docka. (valfri ordning)
På bänken ligger en linjal, ett sudd, en pennvässare och en penna. (valfri ordning)
- D. Glassen smakade hallon, lakrits och citron.
Klassens favoritämnen är idrott, slöjd och matte.
Korv, mos, spagetti, köttbullar och skinka är favoritmat.

Kom ihåg!

När du räknar upp olika saker ska du sätta kommatecken efter varje sak utom mellan de två sista sakerna.

17. Meningar 2 (s 36–37)

- A. Tagge frågade:
– Var är den?
Snagge svarade:
– Bakom stora granen.
(Egen fortsättning)
- B. – Får jag följa med? frågade Tagge.
– Ja, gärna! svarade Snagge.
– Välkomna! sa fröken.
– Tack! sa Tagge och Snagge.
(Egen fortsättning)

Kom ihåg!

Varje gång någon ny börjar tala börjar du på *ny* rad och sätter ett *talstreck* först. Sedan börjar du med *stor* bokstav.

18. Ordklasser 1 (s 38–39)

- A. Karin liljekonvalj
ek lönn
lind
- Per maskros
Yasmin blåsippa
Ahmed smörblomma
björk

B.

Namn på barn	Namn på blommor	Namn på träd
Karin	liljekonvalj	ek
Per	maskros	lind
Yasmin	blåsippa	lönn
Ahmed	smörblomma	björk

- C. äng, blåklocka
humla, grässtrå
ek
träd, rot, stam
blad, hand

- D. blommor, Blommorna
Humlorna, Humlan, humlor
Äpplen, Äpplenas
frukter, Frukten, Frukterna

Kom ihåg!

Ord som är namn på någonting är *substantiv*.

19. Ordklasser 2 (s 40–41)

- A. gul stickad
fin skön
ny varm
- veckad bruna
röd tjocka
kort blanka

B. (Eget)

- C. tuffa, käcka
roliga, gott
vackra
Praktiska, ömma
hållbara

- D. randigt, randiga
rutigt, rutiga
röda, rött
nya, nytt
roligt, roliga

Kom ihåg!

Ord som beskriver substantiv kallas för *adjektiv*.

20. Ordklasser 3 (s 42–43)

- A. eldar, badar, gungar, leker, läser, skrattar, sjunger,
diskar, dukar, klättrar

B. Förslag:

Inifrån tältet hör vi hur det *prasslar* bland löven.

Grenarna på träden *knakar*.

Plötsligt *brakar* ovädret loss!

Det *åskar*, *regnar* och *blåser*.

- C. vaknar
sover
springer
äter
dricker
sitter

- D. sover — sov
äter — åt
vaknar — vaknade
dricker — drack
sitter — satt
bjuder — bjöd
springer — sprang

Kom ihåg!

Ord som talar om vad någon gör eller gjorde, eller vad som händer eller hände, kallas för *verb*.